

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะ ของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ ต่อการปฏิบัติงานของนิติบุคคล ในจังหวัดกาญจนบุรี

A Guideline of Developing Accountant's Characteristics
in the Digital Age Affecting the Achievement of Performance
for Juristic Persons in Kanchanaburi Province

สร้อยเพชร ลิسانی

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
E-mail: lissani.sroy@gmail.com

Sroypet Lissani

Lecturer of a Bachelor's in Accounting,
Faculty of Management Science, Kanchanaburi Rajabhat University
E-mail: lissani.sroy@gmail.com

บุตรสินธ์ แสงสว่าง

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
E-mail: sangsawang1985@gmail.com

Butsarin Sangsawang

Lecturer of a Bachelor's in Accounting,
Faculty of Management Science, Kanchanaburi Rajabhat University
E-mail: sangsawang1985@gmail.com

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงานของนิติบุคคลในจังหวัดกาญจนบุรี

สร้อยเพชร ลิสนิ

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

E-mail: lissani.sroy@gmail.com

บุตรสินทร์ แสงสว่าง

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

E-mail: sangsawang1985@gmail.com

วันที่ได้รับบทความฉบับนี้: 3 พฤษภาคม 2564

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 16 ตุลาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 3 พฤศจิกายน 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน และเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้จัดการฝ่ายบัญชีของนิติบุคคลในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 350 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามใช้สถิติวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) โมเดลคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน 3) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน พบว่า นักบัญชีควรมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักใช้ประโยชน์จาก AI ก้าวทันทางเทคโนโลยี และมีทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี

คำสำคัญ: คุณลักษณะ นักบัญชียุคดิจิทัล ผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน นิติบุคคล
จังหวัดกาญจนบุรี

A Guideline of Developing Accountant's Characteristics in the Digital Age Affecting the Achievement of Performance for Juristic Persons in Kanchanaburi Province

Sroypet Lissani

Lecturer of a Bachelor's in Accounting,
Faculty of Management Science, Kanchanaburi Rajabhat University
E-mail: lissani.sroy@gmail.com

Butsarin Sangsawang

Lecturer of a Bachelor's in Accounting,
Faculty of Management Science, Kanchanaburi Rajabhat University
E-mail: sangsawang1985@gmail.com

Received: May 3, 2021
Revised: October 16, 2021
Accepted: November 3, 2021

ABSTRACT

The objectives of this research were to analyze the accountant's characteristics in the digital age affecting the achievement on performance and to develop guidelines for the development of accountant's characteristics in the digital age affecting the achievement on performance. The sample group was 350 accounting managers of juristic persons in Kanchanaburi Province. Data were collected from a questionnaire, and analyzed by the use of the confirmatory factor analysis and multiple regression analysis. The findings showed that 1) The model accountant's characteristics of the digital age was consistent with the empirical data. 2) The accountant's characteristics of the digital age include the ethics of the accounting profession, English language skills, analytical thinking and problem solving, and information technology had a positive impact on the achievement of performance and 3) Analysis of the accountant's characteristics development in the digital age affecting the achievement on performance was made. It was also found that accountants should develop information technology, and perceive of taking advantage of artificial intelligence that keep pace with technology. And they should have good command of the English language as well.

Keywords: *Characteristics, Accountant in the Digital Age, Achievement on Performance, Juristic Person, Kanchanaburi Province*

ประเทศไทยในปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ด้วยการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ เช่น Big Data, Robotics Process Automation (RPA), Block chain, Data Analytics, Machine Learning และ Artificial Intelligence ทำให้ทุกอาชีพล้วนต้องปรับตัวให้ทันกระแสโลก รวมถึงอาชีพนักบัญชีที่อาจจะถูกลดบทบาทลงโดยการนำหุ่นยนต์เข้ามาแทนที่ แต่ในมุมมองของนักบัญชีบริหารบทบาทของนักบัญชีก็ยังคงมุ่งเน้นการสร้างคุณค่าให้ธุรกิจ เทคโนโลยีใหม่ ๆ จะเข้ามามีส่วนช่วยให้ นักบัญชีสามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นั่นคือ นักบัญชีสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้เป็นข้อได้เปรียบเพื่อให้ตนเองสามารถเป็นหุ้นส่วนธุรกิจ หรือคู่คิดธุรกิจได้อย่างเต็มตัว (Pornpipatkul, 2021) นักบัญชีจึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการการตัดสินใจของธุรกิจ มีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล Big Data ที่มีประสิทธิภาพ (McKinney, Yoos & Snead, 2017) สามารถใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อสนับสนุนข้อมูลทางการบัญชีในการตัดสินใจของผู้บริหาร มีการวางแผนและคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียง นักบัญชีจะสามารถอยู่รอดได้โดยไม่ต้องถูกเทคโนโลยีเข้ามาลดบทบาทความสำคัญต้องมีความรู้และทักษะทางด้านบัญชี (Srisuk & Sukwatanasinit, 2017) มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ ๆ (Stanciu & Ghfeorghe, 2017; Alamin, Yeoh, Wawen, & Sazman, 2015) สามารถนำความรู้และเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการประยุกต์ใช้กับงานบัญชีได้ (Kokina, Gilleran, Blanchette & Stoddard, 2020) มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Boonchaay, 2020) เปลี่ยนบทบาทจากเป็นเพียงผู้สนับสนุนข้อมูลมาเป็นผู้นำเสนอข้อมูลช่วยวางแผนวิเคราะห์ และการตัดสินใจ มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี ในการวางแผนภาษีอากรและช่วยในการลดต้นทุนทางธุรกิจภายใต้เงื่อนไขที่ถูกต้องตามกฎหมาย ประกอบกับโลกที่ไร้พรมแดนด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ (Santhachak & Sukwattanasinit, 2019) จึงเป็นอีกเรื่องที่สำคัญเพื่อก้าวสู่การเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นผู้นำด้านการค้าชายแดนเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจภาคตะวันตกด้านการค้าชายแดนหรือมีศักยภาพในการเป็น “เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน” ที่เชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจ GMS ตอนใต้ที่เชื่อมโยง ทวาย-กาญจนบุรี-กรุงเทพฯ-พนมเปญ-โฮจิมินต์ (Kanchanaburi Provincial Office, 2020) นิติบุคคลเป็นกลุ่มสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชนให้เติบโตเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยนักบัญชีเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องมีอยู่ทุกหน่วยงานธุรกิจ อีกทั้งจากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลโดยสัมภาษณ์จากผู้จัดการฝ่ายบัญชีของนิติบุคคลในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักบัญชีส่วนใหญ่ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ดี ปิดงบการเงินได้ตามเวลาที่กำหนด แต่ยังคงขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ขาดทักษะในการวางแผนภาษีอากร ขาดทักษะของการปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งทักษะด้านการพูด ฟัง อ่าน เขียนภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลเรื่องเทคโนโลยีที่จะเข้ามาทำงานแทนที่ ทำให้นักบัญชีอาจถูกลดบทบาทความสำคัญลง

จากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงานของนิติบุคคลในจังหวัดกาญจนบุรี วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน และเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้ให้นักบัญชีสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นนักบัญชียุคดิจิทัลที่ก้าวทันเทคโนโลยีนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานจนเป็นที่ยอมรับของหน่วยงาน อีกทั้งเพื่อเป็นการพัฒนาท้องถิ่นขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับนักบัญชียุคดิจิทัล

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้น นักบัญชีในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีทักษะที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ไม่สามารถทำแทนได้ ทักษะดังกล่าว เช่น ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งจุดแข็ง จุดอ่อน และการวางแผนสร้างกลยุทธ์ให้เกิดประโยชน์กับองค์กร ทักษะการให้คำปรึกษาแก่ธุรกิจในการวางแผนภาษี การวางระบบบัญชี การบริหารงาน สามารถบูรณาการจัดการข้อมูลกับกรองข้อมูลรายงานผู้บริหาร ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้งความเชี่ยวชาญเฉพาะทางที่นอกจากความรู้เรื่องบัญชี เช่น ทักษะการลงทุน การบริหารองค์กร ธุรกิจออนไลน์ ถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในยุคดิจิทัล ดังนั้น นักบัญชีมีบทบาทสำคัญในกระบวนการตัดสินใจของธุรกิจ มีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล Big Data ที่มีประสิทธิภาพ (McKinney, Yoos & Snead, 2017) เตรียมพร้อมสำหรับการใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นแบบ Real-time ซึ่งทำให้ได้รับรู้ข้อมูลในมิติที่หลากหลายได้ โดยบทบาทของนักบัญชีจะเริ่มต้นหลังจากที่รายงานและการวิเคราะห์แบบมาตรฐานได้ถูกสร้างออกมาแล้วโดยระบบอัตโนมัติ และจะเน้นการวิเคราะห์และหา Business Insight แบบมองไปข้างหน้า (Forward-Looking) รวมทั้งตั้งคำถามและวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้มุมมองที่แตกต่าง โดยนักบัญชีจะต้องทำงานควบคู่ไปกับ Business Function อื่น ๆ เพื่อตอบโจทย์และขับเคลื่อนธุรกิจให้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น (Pornpipatkul, 2021)

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัล

จากการศึกษาตัวแปรด้านความรู้และทักษะวิชาชีพบัญชี ผลการศึกษาของ Srisuk and Sukwatanasinit (2017) พบว่า ความรู้และทักษะทางด้านบัญชีมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Bunyawut and Intakhan (2016) พบว่า สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านความรู้และทักษะทางด้านบัญชีมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยนักบัญชีในยุคดิจิทัลต้องมีความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และความรู้ด้านอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบัญชี เช่น ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ความรู้ด้านบัญชีบริหาร ด้านบัญชีการเงิน ด้านสอบบัญชี ด้านเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นักบัญชีที่มีคุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาชีพมากจะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (Theingtrakul, 2014)

การศึกษาตัวแปรด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ผลการศึกษาของ Srisuk and Sukwatanasinit (2017) พบว่า สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านจริยธรรมในวิชาชีพมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Pimta and Srithonrach (2019) พบว่า จริยธรรมทางการบัญชีด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเที่ยงธรรม ด้านการรักษาความลับมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Rodjam and Mungsing (2019) พบว่า ความรู้และปัญญาในวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ จริยธรรมทางการบัญชี ด้านการปฏิบัติงานและด้านความชำนาญในทักษะต่าง ๆ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน ในทางกลับกัน ผลการศึกษา Upradit (2018) พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน ซึ่งตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2547 กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีฯ ต้องจัดทำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพขึ้น (Federation of Accounting Professions, 2021) โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาความลับ และความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

การศึกษาตัวแปรด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาของ Sukjai and Penwutikun (2019) พบว่าด้านภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติการของสำนักงานศาลยุติธรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Santhachak and Sukwattanasinit (2019) พบว่า ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทย โดยทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษได้ดี เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักที่นิยมใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศมากที่สุด และในการใช้โปรแกรมบัญชีต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลทางการเงินของธุรกิจต้องนำเสนอตามหลักสากลเพราะผู้ใช้ข้อมูลบางหน่วยงานจะเกี่ยวข้องกับต่างประเทศด้วย นักบัญชียุคดิจิทัลที่มีทักษะด้านภาษาอังกฤษดี มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้มากกว่าและเป็นที่ต้องการขององค์กรขนาดใหญ่ในระดับประเทศและต่างประเทศ

การศึกษาตัวแปรด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี ผลการศึกษาของ Santhachak and Sukwattanasinit (2019) พบว่า ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Siripit, Manawakul, and Kamchuen (2013) นักบัญชีไทยมีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งเรื่องของการเตรียมความพร้อมในความรู้ด้านกฎหมาย เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Khrutboonyong (2014) พบว่า คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ คือ คุณสมบัติด้านบัญชีภาษีอากร ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้ด้านกฎหมายทั้งหมด โดยเฉพาะความรู้ตามประมวลรัษฎากรที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ต้องอัปเดตข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประมวลรัษฎากรที่ออกใหม่เสมอเพื่อสิทธิประโยชน์ในการวางแผนภาษีให้ธุรกิจ

การศึกษาตัวแปรด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา ผลการศึกษาของ Kokina, Gilleran, Blanchette, and Stoddard (2020) พบว่า นักบัญชีจะมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลขององค์กร ทักษะความสามารถของนักบัญชีจะต้องพัฒนาเพื่อให้สามารถทำงานได้สำเร็จ และนักบัญชีต้องมีบทบาทสำคัญในฐานะที่ปรึกษาให้ข้อมูลที่สำคัญต่อการตัดสินใจแก่ผู้บริหาร สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Santhachak and Sukwattanasinit (2019) พบว่าด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทย เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Boonchaay (2020) พบว่า นักบัญชียุคใหม่จะต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ ข้อมูลในการดึงข้อมูลของธุรกิจทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ชุดข้อมูลที่สนับสนุนต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

การศึกษาตัวแปรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการศึกษาของ Prapaisri and Numtapun (2020) พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลจึงควรมีทักษะด้านเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ การบริหารจัดการยุคใหม่ เพื่อเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ฝ่าฟันทุกอุปสรรคที่จะถูกแทรกแซงด้วย Digital Disruption ไปให้ได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Boonchaay (2020) พบว่า นักบัญชียุคใหม่ต้องมีทักษะการประยุกต์ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล (analytic tool) และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ระบบอัตโนมัติ (robotic process automation) การนำเทคโนโลยีบล็อกเชน (block chain) เข้ามาปรับใช้กับงานบัญชี เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้งานบัญชีจนสามารถสร้างนวัตกรรมที่ส่งเสริมคุณค่า ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Stanciu and Ghfeorghe (2017) และ Alamin, Yeoh, Wawen, and Sazman (2015) พบว่า ความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของนักบัญชียุคดิจิทัล

แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน

Laksana (2003) ได้ให้แนวคิดว่า ผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงานหรือความสำเร็จในการปฏิบัติงานคือ ความคาดหวังในความสำเร็จ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) คือ การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 2) การจัดหาและการใช้ทรัพยากร (Procurement and Resource Using) คือ ประสิทธิภาพในการจัดหาและใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน 3) กระบวนการปฏิบัติงาน (Operation Process) คือ การมีประสิทธิภาพในการทำงาน มีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการช่วยปฏิบัติงาน และ 4) ความพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) คือ ความสำเร็จของงานนำมาซึ่งความพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ

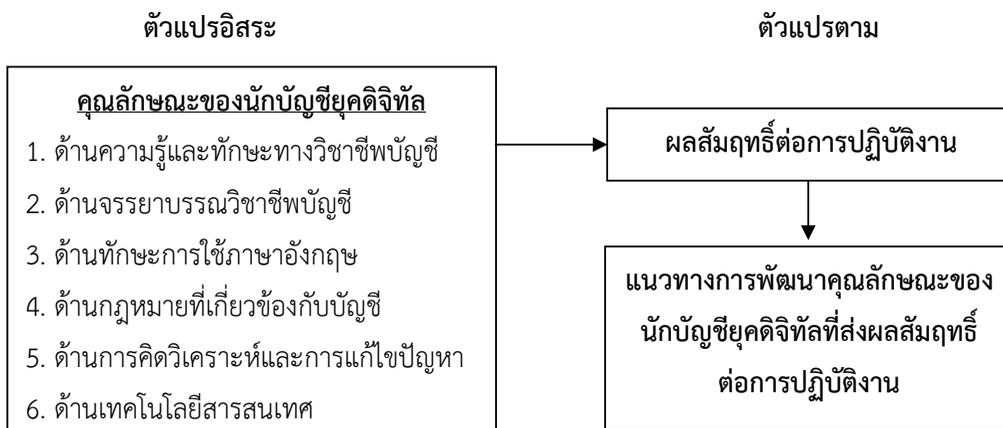
■ สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนงานวิจัยดังกล่าวนำไปสู่การตั้งสมมติฐานการวิจัยดังนี้

- H1: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชีส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน
- H2: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน
- H3: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน
- H4: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน
- H5: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน
- H6: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน

■ กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปกรอบแนวความคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

■ วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม ประชากรคือ ผู้จัดการฝ่ายบัญชีของนิติบุคคลในจังหวัดกาญจนบุรี (Department of Business Development, 2020) จำนวน 3,810 ราย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 607-610) ได้ 350 ตัวอย่าง เลือกรวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์

กลุ่มที่	นิติบุคคลในจังหวัดกาญจนบุรี	จำนวนประชากรของแต่ละกลุ่ม	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละกลุ่ม
1	ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	1	1
2	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	1,558	143
3	บริษัทจำกัด	2,248	205
4	บริษัท จำกัด (มหาชน)	3	1
รวม		3,810	350

■ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้แบ่งเป็น 1) การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย ตรวจสอบการหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนี IOC (Index of Item Objective Congruence) เท่ากับ 0.99 โดยดัชนีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ซึ่งมีค่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา (Kongsat & Thammawong, 2008) และทำการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability test) โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Prior-test) กับผู้จัดการฝ่ายบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient alpha) (Cronbach, 1971) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ระดับ 0.875 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 และเข้าใกล้ 1 ถือได้ว่าอยู่ในระดับดี สามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ แล้วจึงนำแบบสอบถามดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 350 ตัวอย่าง 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน โดยเป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open end Question) เพื่อให้ผู้ตอบให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างเป็นอิสระตามเงื่อนไขที่ข้อคำถามกำหนดไว้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน

■ การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์และสรุปผลเบื้องต้น และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัล และผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการสรุปผลความขัดแย้งหรือสอดคล้อง การสังเคราะห์ วิเคราะห์ คิดและตีความ และจัดประชุมแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้วิจัย ผู้จัดการฝ่ายบัญชีของธุรกิจต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน

■ ผลการวิจัย

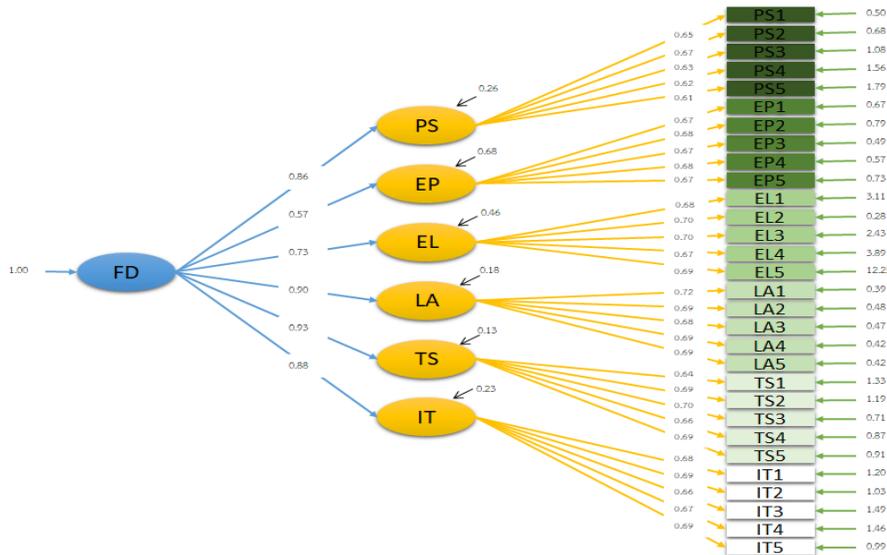
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis: CFA) ของปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัล จำนวน 30 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณาได้จากค่า kaiser-meger-olkin measure of sampling adequacy (KMO) เท่ากับ 0.899 ซึ่งมากกว่า 0.50 และเข้าใกล้ 1 และเมื่อพิจารณาค่าการทดสอบของบาร์ทเลท (bartlett's test) พบว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ factor analysis ผลการตรวจสอบความตรงตามทฤษฎีหรือความสอดคล้องของโมเดลคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัล (FD) สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 368.11 ซึ่งมีความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.86 ที่องศาอิสระเท่ากับ 399 และมีค่า $\chi^2/df = 0.923$ นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (chi-square) แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.93 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.92 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.01 และดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.05 ดังแสดงรายละเอียดตามภาพที่ 2

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัล สามารถสร้างสเกลองค์ประกอบในรูปสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 FD = & 0.19**(PS1)+0.18**(PS2)+0.12**(PS3)+0.10**(PS4)+0.09**(PS5)+0.01**(EP1)+0.01**(EP2)+ \\
 & 0.01**(EP3)+0.01**(EP4)+0.01**(EP5)+0.01**(EL1)+0.02**(EL2)+0.01**(EL3)+0.01**(EL4)+ \\
 & 0.00**(EL5)+0.04**(LA1)+0.03**(LA2)+0.03**(LA3)+0.03**(LA4)+0.03**(LA5)+0.02**(TS1)+ \\
 & 0.02**(TS2)+0.03**(TS3)+0.03**(TS4)+0.03**(TS5)+0.02**(IT1)+0.02**(IT2)+0.01**(IT3)+ \\
 & 0.02**(IT4)+0.02**(IT5)
 \end{aligned}$$

- โดยที่
FD =	คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัล	PS =	ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชี
EP =	ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	EL =	ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ
LA =	ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี	TS =	ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา
IT =	ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ		

ภาพที่ 2 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลคุณลักษณะนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน

ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงานที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจาก ความกลมกลืนของโมเดลในภาพรวม (overall model fit measure) พบว่า ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (relative chi-square) เป็นอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 0.923 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือน้อยกว่า 3 เมื่อพิจารณาดัชนีกลุ่มที่กำหนดไว้ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 พบว่าดัชนีทุกตัว ได้แก่ CFI = 1.00, GFI = 0.93, AGFI = 0.92, NFI = 0.98, IFI = 1.00 ผ่านเกณฑ์ ส่วนดัชนีที่กำหนดไว้ที่ระดับน้อยกว่า 0.05 พบว่า ดัชนี RMR = 0.05 และ RMSEA = 0.01 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสรุปได้ว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน

Variables	Unstandardized		Standardized		95% Confidence		
	Coefficients		Coefficients		Interval for B		
	b	Std. error	β	t	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
ค่าคงที่ (Constant)	-.067	.178		-.374	.709	-.417	.284
PS	-.022	.047	-.026	-.464	.643	-.114	.071
EP	.407	.047	.327	8.677	.000***	.315	.499
EL	.079	.027	.130	2.880	.004***	.025	.133
LA	-.057	.039	-.078	-1.444	.150	-.135	.021
TS	.247	.060	.281	4.144	.000***	.130	.365
IT	.354	.058	.387	6.050	.000***	.239	.469
R = .843		R ² = .711		Adjusted R ² = .706			

หมายเหตุ *** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี (EP) ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ (EL) ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา (TS) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในส่วนของด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชี (PS) และด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี (LA) ไม่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน โดยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ และผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย แสดงได้ดังตารางที่ 3

$$AP = -.067 + .407(EP) + .079(EL) + .247(TS) + .354(IT) + e$$

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	ผลการวิจัย
H1: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชีส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน	ปฏิเสธ
H2: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน	ยอมรับ
H3: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน	ยอมรับ
H4: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน	ปฏิเสธ
H5: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน	ยอมรับ
H6: คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน	ยอมรับ

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงาน พบว่า นักบัญชีควรมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักใช้ประโยชน์จากปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ก้าวทันทางเทคโนโลยี และนักบัญชีควรเปลี่ยนบทบาทใหม่มาอยู่ในฐานะที่ปรึกษาเป็นเพื่อคู่คิดของผู้บริหารสามารถ คิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาได้ทันการณ์ รวมทั้งมีทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี เพื่อเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพให้งานบัญชีจนสามารถสร้างนวัตกรรมที่ส่งเสริมคุณค่า ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

■ สรุปและอภิปรายผล

คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการคิดวิเคราะห์ และการแก้ไขปัญหา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงานของนิสิตบุคคลในจังหวัด กาญจนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kuaket, Promthem, and Paiboonwetsawat (2020); Stanciu and Ghfeorghe (2017); Alamin, Yeoh, Wawen, and Sazman (2015) พบว่า องค์ประกอบ ของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชียุคดิจิทัลมี 4 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการเนื้องานคือ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ทักษะเฉพาะของนักบัญชี และจรรยาบรรณ ของนักบัญชี Pimta and Srithonrach (2019); Rodjam and Mungsing (2019) พบว่า ความรู้และปัญญาในวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ จริยธรรมทางการบัญชี ด้านการปฏิบัติงานและด้านความชำนาญในทักษะต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน Sukjai and Penwutikun (2019) พบว่า ด้านภาษามีความสัมพันธ์ เชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติการของสำนักงานศาลยุติธรรม Santhachak and Sukwattanasinit (2019) พบว่า ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย Boonchaay (2020); Prapaisri and Numtapun (2020) พบว่า นักบัญชียุคใหม่ จะต้องมีความรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์ข้อมูลในการตั้งข้อมูลของธุรกิจทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ชุดข้อมูลที่สนับสนุน ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร Kokina, Gilleran, Blanchette, and Stoddard (2020) พบว่า นักบัญชีจะมีบทบาท ในการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลขององค์กร ทักษะความสามารถของนักบัญชีจะต้องพัฒนาเพื่อให้สามารถทำงานได้สำเร็จ

และนักบัญชีต้องมีบทบาทสำคัญในฐานะที่ปรึกษาให้ข้อมูลที่สำคัญต่อการตัดสินใจแก่ผู้บริหาร ในส่วนของคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านความรู้และทักษะวิชาชีพบัญชี และด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของนิติบุคคลในจังหวัดกาญจนบุรี อาจเป็นไปได้ว่า รูปแบบธุรกิจที่แตกต่างกัน นักบัญชีที่มีความรู้และทักษะ ประสบการณ์ ความชำนาญทางวิชาชีพบัญชีของธุรกิจรูปแบบหนึ่ง อาจไม่สามารถนำความรู้และทักษะ ประสบการณ์ ความชำนาญนี้ไปใช้กับอีกธุรกิจหนึ่งที่มีรูปแบบธุรกิจที่ต่างกันได้ หรืออาจใช้ได้ไม่เต็มที่ และด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี อาจเป็นไปได้ว่า การมีความรู้ด้านกฎหมายและปฏิบัติตามกฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่ได้คำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรม และจริยธรรมในการประกอบอาชีพนักบัญชีก็ไม่อาจประสบความสำเร็จในวิชาชีพได้

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน พบว่า นักบัญชีควรมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักใช้ประโยชน์จากปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ก้าวทันทางเทคโนโลยี และนักบัญชีควรเปลี่ยนบทบาทใหม่มาอยู่ในฐานะที่ปรึกษาเพื่อคู่คิดของผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาได้ทันการณ์ รวมทั้งมีทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonchauly (2020) ได้ศึกษาเรื่อง ยุคพลิกผันทางเทคโนโลยีกับการพัฒนานักบัญชีนวัตกรรม พบว่า นักบัญชียุคใหม่ต้องมีทักษะการประยุกต์ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล (analytic tool) และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ระบบอัตโนมัติ (robotic process automation) การนำเทคโนโลยีบล็อกเชน (block chain) เข้ามาปรับใช้กับงานบัญชี เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้งานบัญชีจนสามารถสร้างนวัตกรรมที่ส่งเสริมคุณค่า ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

■ ข้อเสนอแนะ

1. องค์กรธุรกิจสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกนักบัญชีเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. องค์กรธุรกิจนำผลการวิจัยองค์ประกอบของปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานไปพัฒนาต่อยอดการบริหารจัดการ และกำหนดทิศทางหรือนโยบายในการพัฒนาคุณลักษณะของพนักงานบัญชีในองค์กร
3. สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตรของสาขาวิชาการบัญชี เพื่อผลิตนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน
4. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณลักษณะเป็นนักบัญชีดิจิทัลที่มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการขององค์กรธุรกิจ

■ References

- Alamin, A., Yeoh, W., Warren, M., & Salzman, S. (2015). An empirical study of factors influencing accounting information systems adoption. In *Twenty-Third European Conference on Information Systems (ECIS)* (pp. 1-11). Münster, Germany: ECIS.
- Boonchaay, N. (2020). The Age of Disruptive Technology and the Development of Innovative Accountants. *Journal of Business and Social Sciences, Ramkhamhaeng University*, 3(1), 15-26.
- Bunyawut, S., & Intakhan, P. (2016). The study of new generation characteristics of accountants under the ASEAN community. *Journal of Modern Management Science*, 9(1), 167-177.
- Cronbach, L. J. (1971). *Essentials of psychological Testing Fourth Edition*. New York. Haper & Row
- Department of Business Development. (2020). *Provincial juristic person registration statistics, 2020*. Retrieved from <https://datawarehouse.dbd.go.th/area/overview#>
- Federation of Accounting Professions. (2021). *Accounting Professions Act, B.E. 2547*. Retrieved from <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/66888>
- Khrutboonyong, C. (2014). Desirable Characteristics of Accountant for Japanese Manufacturing Companies in Thailand. *Panyapiwat Journal*, 6(1), 77-85.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610
- Kokina, J., Gilleran, R., Blanchette, S., & Stoddard, D. (2020). Accountant as Digital Innovator: Roles and Competencies in the Age of Automation. *Accounting Horizons*, 35(1) 153-184.
- Kongsat, S. & Thammawong, T. (2008). *Determination of the Validity of the Questionnaire (IOC)*. Retrieved from <https://www.mcu.ac.th/article/detail/14329>
- Kuaket, P., Promthem, P. & Paiboonwetsawat, W. (2020). Relationship between Become a professional accountant in the digital age and the performance of a limited partnership business. In Yala province. *Journal of Accounting and Management, Mahasarakham University*, 12(1), 163-166.
- Laksana, S. (2003). *Development of work efficiency*. (3rd edition) Bangkok: Thanarat Publication.
- McKinney, E., Yoos, C. J., & Snead, K. (2017). The need for 'skeptical' accountants in the era of Big Data. *Journal Accounting Education*, 38, 63-80.
- Pimta, L. & Srithonrach, B. (2019). Effects Accounting Ethics on Work Success of Companies Accountants in the Roi Et Province. *Burapha Journal of Business Management*, 8(2), 119-141.
- Pornpipatkul, W. (2021). *Accountants Management in the Digital Age*. Retrieved from <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/126283>
- Prapaisri, P., & Numtapun, K. (2020). Professional Development Guidelines for Accounting Professionals in the Digital Age. *Journal of MCU Nakhondhat*, 7(12), 421-435.
- Rodjam, C. & Mungsing, R. (2019). A Confirmatory Factor Analysis of Accountants' Competency in Desirable Accountants' Qualifications. *Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruerk University*, 5(1), 29-44.

- Santhachak, K., & Sukwattanasinit, K. (2019). Factors Affecting working Efficiency of Digital Accountants Working in Thai Government Offices. *Hatyai Academic Journal*, 17(1), 17-31.
- Siripit, N., Manawakul, S., & Kamchuen, P. (2013). *Factors Affecting the Readiness of Thai Accountants with the Opening of the ASEAN Free Trade Area (AEC) Case Study of Accounting Firms Certified by Accounting Firms In accordance with the requirements for accounting firm quality certification in Bangkok*. Retrieved from <http://www.hu.ac.th>.
- Srisuk, N., & Sukwatanasinit, K. (2017). Modern Accounting Competencies on Rpractice Sussess of Bookkeepers in Nonthaburi and Bangkok Provinces. In W. Choram (Ed.), *Proceeding of the National Academic Research Conference 7th*. Nakhonratchasima: Nakhonratchasima Rajabhat University.
- Stanciu, V. & Ghfeorghe, M. (2017). An exploration of the accounting profession-The stream of mobile devices. *Accounting and Management Information Systems*, 16(3), 369-385.
- Sukjai, S., & Penwutikun, P. (2019). Characteristics of the Accountants in Thailand 4.0 Thai Affect Practice Success of Office of the Judiciary. In D. Rungsawanpho (Ed.), *Proceeding of the National Academic Research Conference 3rd*. Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University.
- Theingtrakul, A. (2014). *Professional Knowledge, Professional Skills and Professional Values of Certified Public Accountant Under International Standards on performance with Affecting Operation of Industrial Goods and Technology Group Users in the Stock Exchange of Thailand*. (Research report). Bangkok: Dhurakij Pundit University.
- Upradit, A. (2018). The Relationship of Accounting Professional Ethics toward Performance of Bookkeeper in Lampang Province. *Journal of Faculty of Applied Arts, King Mongkut's University of Technology North Bangkok*, 11(1), 81-91.